

Zelo človeški, zelo božji (16) – Pokorščina, odprtost srca

Če smo odprti za božji glas, se naše srce razširi; potem smo lahko, tako kot Jezus, v tem, kar je našega Očeta.

6. Apr. 2025

Marija in Jožef sta »vsako leto ob prazniku pashe hodila v Jeruzalem« (prim. Lk 2,41). To je bilo obvezno za vse moške v izraelskem ljudstvu. Kakor druge žene je tudi

Marija spremljala svojega moža na tej poti molitve in spominjanja čudovitih reči, ki jih je Bog storil za svoje ljudstvo. In Jezus? Možno je, da je že zelo zgodaj začel hoditi tja skupaj s svojimi starši. Vsekakor pa vemo, da je šel njima na pot, ko mu je bilo dvanajst let. Takrat se je zgodilo nekaj nenavadnega.

Presenečenje

Na potovanju v Jeruzalem in v dneh bivanja v svetem mestu je vse potekalo brez posebnosti. Tako je bilo tudi prvi dan povratka, oziroma vsaj tako se je Mariji in Jožefu zdelo, dokler nista ugotovila, da Otroka ni med popotniki. Morala sta se vrniti nazaj po isti poti. Tudi v Jeruzalemu jima ga ni uspelo najti. Čas je tekel in njuna stiska je vedno bolj naraščala. Sveti Jožefmarija si predstavlja Marijo in Jožefa, kako jokata spričo skrbi in lastne nemoči: nista več vedela, kaj naj storita.^[1]

Tretji dan sta se še enkrat odpravila v tempelj, verjetno da bi tam molila in poizvedela, ali bi bilo mogoče najti kako sled, ki bi ju privedla do Jezusa. Morda jima je kdo, ki se je odzval na njuno povpraševanje, omenil, da je pri učiteljih postave neki otrok, ki bi lahko ustrezal njegovemu opisu. In res sta ga našli tam in se čudila (Lk 2,48).

Presenečeni so bili tudi tisti, ki so Otroka poslušali (Lk 2,47), četudi je bil razlog za njihovo začudenje drugačen kot v primeru Marije in Jožefa. Učitelji so strmeli nad Jezusovo modrostjo in njegovimi odgovori. Za njegove starše to ni bila novost. Pač pa je bilo nekaj novega Gospodovo ravnanje. Zato je Marija vprašala po razlogu za tako nenavadno vedenje: »Otrok, zakaj si nama tako storil? Tvoj oče in jaz sva te s tesnobo iskala« (Lk 2,48).

Gospodov odgovor ni nič manj presenetljiv kot njegovo obnašanje. Dejansko nista razumela tega, kar jima je rekel (prim. Lk 2,50). Tu želimo razmišljati o tistem odgovoru, saj nas lahko marsikaj nauči o Jezusovi drži, ki jo želimo posnemati. Ni nam dovolj oguljena razlaga, ki izpostavlja zgolj dramatičnost dialoga. Zato se bomo osredotočili na tri nauke iz tega dogodka. Dva od njih najdemo v Gospodovem ravnanju, tretjega pa v Marijinem odzivu.

Očetova volja

»Mar nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?« (Lk 2,49). Seveda sta vedela. Jezus s svojim vprašanjem to vzame kot nekaj samoumevnega. Preprosto želi izpostaviti povezavo med vedenjem, ki ju je presenetilo, in načelom, zaradi katerega je bilo to razumljivo in smiselno.

Če je Jezusov odgovor zmedel Marijo in Jožefa, lahko včasih ravnanje nekega kristjana še toliko bolj preseneti tiste, ki še niso odkrili božje ljubezni in zato ne hrepenijo po tem, da bi bili kontemplativni, da bi gojili globok in stalen odnos z Njim.

Marsikaj od tega, kar kristjan počne, se bo poštenim ljudem zdelo povsem razumno, toda nekatere podrobnosti bodo zanje nerazumljive, ker je končni cilj, h kateremu stremi in iz katerega izhaja, drugačen od njihovega.

Želja, da bi bil v tem, kar je Očetovega, vodi življenje Jezusa Kristusa: »Moja hrana je, da uresničim voljo tistega, ki me je poslal« (Jn 4,34); »Moj Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene, vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti« (Mt 26,39).^[2] Njegovo življenje vodi vse do konca, »do smrti, in sicer smrti na križu« (Flp 2,8). Prav ta ljubezen do Očetove

volje mu daje točno presojo o vrednosti človeških stvari: »Moja sodba je pravična, ker ne iščem svoje volje, ampak voljo tistega, ki me je poslal« (Jn 5,30).

To merilo je ključno za srečno življenje. Bog je dober, ljubi nas^[3] in si želi naše sreče tukaj na zemlji ter večne sreče v nebesih. Nihče tako kot On, niti mi sami, ne ve, kaj prispeva k izgradnji te sreče, k ustvarjanju pogojev v nas, ki nam omogočajo, da odkrijemo, cenimo in se pustimo osvojiti vsemu dobremu – Bogu samemu, Svetemu Duhu –, ki ga On vliva v nas.

Ljubiti božjo voljo ne pomeni sprejeti in podrediti se nekim pravilom zaradi nagrade, ki nam bo podeljena, če bomo opravili določene preizkuse. Prej gre za to, da zaupamo v božjo ljubezen in na tem zaupanju gradimo svoje življenje, saj vemo, da želi Gospod z nami deliti svojo srečo: »Mi

smo spoznali ljubezen, ki jo ima Bog do nas, in verujemo vanjo. Bog je ljubezen, in tisti, ki ostaja v ljubezni, ostaja v Bogu in Bog ostaja v njem« (1 Jn 4,16).

V prizoru, o katerem premišljujemo, nas Jezus spomni, da je vredno iskati božjo voljo, tudi če to pomeni trpljenje ali celo povzročanje trpljenja drugim. Res pa je, da nam včasih ni tako jasno, kako naj v praksi uresničujemo to željo, da bi storili, kar hoče Bog. Kakšna je božja volja tukaj in zdaj? Če se moramo odločiti, ali naj krademo ali spoštujemo tujo lastnino, naj govorimo resnico ali lažemo zaradi gmotnih koristi, je odgovor očiten. Vendar pa je v mnogih drugih situacijah težje razločevati, saj je lahko več možnosti lahko dobrih in smo v negotovosti, katera je v danem primeru najboljša: odločitev za sprejetje ponujene službe, ta ali oni nakup, kako potovanje, načrti za

oddih, sprememba našega
običajnega urnika itd.

Lahko si predstavljamo Jezusa-
Otroka, kako razmišlja, kaj naj stori v
tisti situaciji: Naj ostanem v
Jeruzalemu in izkoristim to
priložnost, čeprav ne morem več
obvestiti svojih staršev, ali naj se
vrnem skupaj z njima in jima
prihranim neprijetnosti? S svojo
odločitvijo nas Gospod uči, da nas pri
tej presoji nihče ne more
nadomestiti. Mi smo tisti, ki se
moramo soočiti s situacijo in se
odločiti: odgovornost je izključno
naša.

To seveda ne pomeni, da so nasveti
drugih brez vrednosti. Ravno
nasprotno. Nihče tega ne more storiti
namesto nas, lahko pa nam drugi
pomagajo. Če se vsaj malo poznamo,
se hitro zavemo lastne nezadostnosti
in nereda, ki ga izvirni greh povzroča
v naših željah, razmišljanju in

vedenju. Zavedamo se, da lahko naša čustva – ljubezni, strahovi – oslabijo objektivnost naše presoje ali da nam manjkajo podatki, ki jih lahko pridobimo le, če na situacijo pogledamo z drugih zornih kotov. Zato je pomembno ostati odprt za tisto, kar vidijo drugi. Nekaj, kar je tako očitno, je včasih težko sprejeti; zlasti če je dejanje, o katerem se odločamo, za nas zelo privlačno ali pa silno težavno. Zato je ključnega pomena, da smo stalno pripravljene upoštevati nasvete ljudi, ki nas imajo radi in so prejeli tudi božjo milost, da nam pomagajo. Ceniti jih moramo kot Gospodovo pomoč pri razločevanju, kaj je njegova volja.

»Nasvet drugega kristjana [...] je velika pomoč pri prepoznavanju, kaj Bog od nas pričakuje v danih okoliščinah; vendar nasvet ne izniči osebne odgovornosti. Mi, vsak izmed nas, smo tisti, ki se moramo nazadnje odločiti, in o svojih odločitvah bomo

morali osebno podati obračun Bogu.«^[4] Ravno zato, ker bolj kot vse drugo hočemo izpolnjevati božjo voljo, potrebujemo nasvete drugih, ki nam pomagajo odkriti naše »slepe pege«, ko v velikih in majhnih stvareh iščemo odgovor na najpomembnejše življenjsko vprašanje: Gospod, kaj hočeš od mene?

Včasih lahko prejmemo napotke tudi od osebe, ki ima za to avtoriteto. V teh primerih so razsvetljuječe besede svetega Jožefmarija, ki je poudarjal, da pokorščina ne sme biti slepa, ampak vedno razumna.^[5] Biti pokoren ne pomeni brez premisleka sprejeti odločitev nekoga drugega. Pokorščina je razumna tudi takrat, ko naš razum presodi, kako najbolje slediti prejetemu napotku in ga usvojiti. Celó takrat, ko so nam nekatere okoliščine neznane, je lahko naša pokorščina še vedno razumna in ne slepa.

Gospod, kaj hočeš od mene? S tega zornega kota lahko razumemo veličino te krščanske kreposti. Kdor uboga, se s tem ne skrči; nasprotno, s svojo pripravljenostjo storiti, kar Bog hoče, postane velik do te mere, da se ne želi zmotiti pri razločevanju, kako naj to uresniči. Hrepeni po posnemanju sinovskega načina, s katerim želi Jezus uresničevati usmiljenja polne načrte svojega Očeta. Zato človek za pokorščino potrebuje veliko srce, srce otroka; sanjati mora božje sanje, stremeti k temu, da bi bil srečna oseba, kakršno hoče Bog, si želeti pustolovščine njegovih odrešenjskih načrtov. Pokorščina torej ni navadna podvrženost, marveč odprtost; ni odpoved gledanju, temveč sposobnost videti tudi z očmi drugih, ki nas ljubijo in imajo božjo milost, da nas vodijo. To pomeni z odprtostjo uma in duše preseči tisto težnjo k samozadostnosti, ki nam včasih

preprečuje, da bi stvari videli v perspektivi in s stvarnim pogledom.

Erat subditus illis

Na koncu tega prizora sveti Luka v nekaj besedah povzame vrsto dolgih let, ki so minila med tem dogodkom in začetkom Jezusovega javnega delovanja: »bil jim je pokoren« (prim. Lk 2,51). *Erat subditus illis* – sveti Jožefmarija je v teh treh besedah odkril enega izmed kratkih življenjepisov Jezusa Kristusa, ki nam jih ponuja Sveto pismo.^[6]

In tu je drugi nauk, ki ga odkrijemo v drži našega Gospoda: čeprav je zaradi svoje božje narave imel več kot dovolj razlogov za mišljenje, da vodenja staršev ne potrebuje, nas Jezus uči, da je človeško avtoriteto – v družini, družbi, Cerkvi – treba spoštovati. Potrebujemo jo prav zato, ker nam pomaga odkriti, kaj Bog hoče. Človeška avtoriteta seveda ni

nezmotljiva, zato nam nihče ne more sporočiti božje volje kar tako. Ampak tudi mi sami nismo nezmotljivi: včasih se lahko varamo. Zato je smiselno in celo potrebno, da se zanesemo na tiste, ki imajo nad nami avtoriteto, če si resnično želimo izpolnjevati božjo voljo. Kajti čeprav ne moremo reči, da je konkreten napotek, ki ga prejmemo, nujno istoveten s tem, kar hoče Bog, smo prepričani, da Bog hoče našo pripravljenost, da temu navodilu sledimo iz ljubezni.

Tako lažje razumemo, zakaj je sveti Jožefmarija visoko vrednotenje pokorščine povezoval z ljubeznijo do svobode: »Velik prijatelj svobode sem in prav zato imam tako rad to krščansko krepost,«^[7] pokorščino. Ta trditev bo morda presenetila koga, ki bi se prvič srečal z nauki svetega Jožefmarija. Nagonsko smo nagnjeni k temu, da o pokorščini in svobodi razmišljamo kot o dveh nasprotnikih,

ki se borita za vodstvo nad našimi dejanji: če prevlada svoboda, se zdi, da je pokorščina izničena; če prevlada pokorščina, se zdi, da se svoboda umakne. Toda to je zmota. Svojo svobodo ljubimo in se ji nikakor ne želimo odpovedati; želimo biti v polnosti gospodarji svojih dejanj ravno zato, da bi mogli, ker tako hočemo, storiti tisto, kar po našem razumevanju hoče Bog. In prav tam, v ljubezni do njegove volje, pokorščina najde svoje mesto in svoj smisel obstoja.

Pristna krščanska pokorščina je vedno pokorščina Bogu in božje otroštvo je njena podpora, njen smisel. To je razvidno iz pravkar citirane misli svetega Jožefmarija, ki se nadaljuje takole: »Čutiti se moramo božje otroke in živeti v želji, da bi izpolnjevali voljo našega Očeta. Delati skladno z božjo voljo, zato *ker tako hočemo*, kar je najbolj nadnaraven razlog.«^[8] Hrepenimo,

da bi *bili v tem, kar je našega Očeta Boga*, ker tako hočemo. Merilo človeške avtoritete nam pomaga odkriti, kaj Bog hoče za nas, se pravi, kaj tukaj in zdaj pomeni tisto, kar v svoji globini hočemo mi. In četudi nam kdaj predlagana smer ravnanja ni jasno razumljiva, moramo zaupati, da ta nasvet poživlja želja, da bi nam pomagali, in tako ostanemo popolnoma svobodni. Ta odprta drža, ta razpoložljivost, ki korenini v naši svobodi božjih otrok, krepi odprtost našega razuma, dragoceno zmožnost, da se pustimo usmerjati, da ostanemo odprti, da gledamo z očmi drugih in sprejmemo stališče, ki se razlikuje od našega: to zmožnost si nadvse želimo pridobiti.

Pokorščina nam torej pomaga uresničiti tisto, kar si globoko želimo. Če pa to, da hodimo za Jezusom Kristusom in smo v stvareh njegovega Očeta – našega Očeta –, ni naša najgloblja želja, tista, ki razloži

vse druge, tedaj pokorščina izgubi svoj smisel^[9] in v njej vidimo sovražnika svobode, oviro pri uresničevanju tega, kar hočemo.

V običajnem jeziku pokorščina navadno pomeni dejstvo, da nekdo izvrši odločitev ali navodilo avtoritete. Tukaj pa nas ne zanima pokorščina samo kot posamezno dejanje, temveč kot krepost, saj želimo biti podobni Jezusu Kristusu. Ni dovolj, da pritrtilno odgovorimo na vprašanje: »Ali sem storil, kar mi je bilo ukazano ali predlagano?« Lahko bi kdo odgovoril pritrtilno, a kljub temu ne bi bil povsem pokoren. Kdor brez svobode zgolj sprejme navodilo, ne da bi ga naredil za svojega, uboga le materialno, toda to ni pokorščina Jezusa Kristusa. Kdor tako ravna, morda dela nekaj dobrega, vendar mu to ne more biti dovolj, kajti cilj je mnogo višji in se mu dejansko ni mogoče odpovedati. Odreči se temu cilju bi pomenilo

odreči se svobodnemu življenju, svobodi, za katero nas je osvobodil Jezus (prim. Gal 5,1).

V bistvu sem popolnoma pokoren takrat, ko tisto, kar se od mene zahteva, storim zato, ker to hočem storiti. In to hočem storiti, ker sem prepričan, da Bog pričakuje mojo poslušnost. Do tega prepričanja sem prišel, ker zaupam v Njega, ki s svojo milostjo podpira človeka, ki mi da ta napotek, in se zanašam na razumnost in izkušnost te osebe. Tedaj v človeku, ki ima avtoriteto, vidim nekoga, ki mi pokaže, kaj je vredno storiti, kaj Bog hoče. Svoboden nisem takrat, ko ubogam, »če hočem«, ampak ko ubogam, »ker hočem«.

[1] Prim. sv. Jožefmarija, *Sveti rožni venec*, 5. skrivnost veselega dela.

[2] Prim. tudi npr. Heb 10,5-7 in druge odlomke.

[3] Prim. npr. Iz 49,15: »Mar pozabi žena svojega otročiča [...]? A tudi če bi one pozabile, jaz te ne pozabim.«

[4] Sv. Jožefmarija, *Pogovori*, št. 93.

[5] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 17.

[6] Prim. prav tam.

[7] Prav tam.

[8] Prav tam.

[9] Morda bi kot edino vrednost ohranila to, da prispeva k učinkovitosti kake organizacije. Toda pokorščina Jezusa Kristusa ni samo to.

Julio Diéguez

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/zelo-cloveski-zelo-bozji-16-
pokorscina-odprtost-srca/](https://opusdei.org/sl-si/article/zelo-cloveski-zelo-bozji-16-pokorscina-odprtost-srca/) (28. Mar.
2026)